

פסח

פעולה בנושא חג הפסח

גיל: השכבה הצעירה

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים (חדר).

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * 2 בריסטולים * טושים * 2 דליים * 2 קערות * 2 מטליות * צבע גואש אדום * 4 כוסות פלסטיק (חד"פ) * גרגירי תירס * 7 כדורים * דבק סלוטייפ * פתקים * מספרים * דפי נייר 4A

פתיחה:

בפתיחת הפעולה, המדריך יערוך סבב קצר בו כל חניך שירצה יספר בקצרה מה הוא יודע על חג הפסח.

לאחר מכן, המדריך יקריא את קטע הקריאה אודות יציאת מצרים (ראה נספח), את החלק של 10 המכות, ולאחריו, יחלק את החניכים לשתי קבוצות, ויספר כי היום בפעולה הקבוצות יתחרו במשימות בסגנון עשר המכות.

גוף:

- התאמת הקבוצה לחג הפסח – לאחר שהמדריך חילק את הקבוצה לשתי קבוצות, ינחה את הקבוצות כי בעשר דק' הקרובות, על כל קבוצה להחליט על שם לקבוצה, שקשור לסיפור יציאת מצרים, ולבחור סמל לקבוצה. לאחר העשר דק', כל קבוצה תציג את עצמה ותספר מדוע דווקא בחרה בשם, ובסמל זה.
- דם – (מרוץ שליחים, חוץ) כל קבוצה עומדת בטור. לפני כל טור מונח דלי עם מים בצבע אדום (שופכים מים לדלי ומוסיפים קצת גואש אדום) וחתיכת מטלית, במרחק כמה מטרים מהם מונח קערה בינונית. מטרתה של כל קבוצה היא למלא את הקערה במים אדומים מהדלים הקרוב אליהם. כל אחד בתורו לוקח את המטלית, מכניס אותה לדלי וסופג בה כמה שיותר מים, עליו לרוץ לקערה ולסחוט את המטלית עם המים, לאחר מכן עליו לרוץ במהרה אל הקבוצה שלו להעביר את המטלית לחניך שעמד אחריו ולעמוד בסוף הטור. הקבוצה אשר תמלא את הקערה שלה ראשונה תנצח.
- צפרדע – כל קבוצה עומדת בטור. במרחק כמה מטרים מהם המדריך יגדיר את הנקודה אליה הם צריכים להגיע. כל חניך בתורו יצא לכיוון הנקודה בקפיצת צפרדע לאחר שיגיע אליה יחזור אל הקבוצה ויעמוד בסוף התור. כאשר החניך שעמד בהתחלה בראש הטור יחזור לעמוד ראשון, הקבוצה תוגדר כמנצחת.
- ברד – (חוץ) על המדריך להקפיד מראש מים בתוך כוס פלסטיק (חד"פ). במשימה זו כל קבוצה תקבל כוס קפואה. על הקבוצה להמיס את הקרח בדרך המהירה ביותר, בכל אופן שירצו. הקבוצה אשר הקרח שלה נמס קודם, תנצח.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

- כינים – שאלון טריוויה (ראה נספח) בנושא ה'כינים'. כל קבוצה בתורה תישאל שאלה בנוגע לכינים, על הקבוצה לענות לשאלה ב"נכון" או "לא נכון". הקבוצה שבסוף השאלות ענתה נכונה על יותר שאלות תנצח.
- ארבה – הרבה – המדריך ישים בתוך כוס פלסטיק (חד"פ) מס' גרגרי תירס, על המדריך לדעת את מספר הגרגירים המדויק. לכל קבוצה ניתן הזדמנות אחת לנחש כמה גרגרים יש בתוך הכוס. הקבוצה שתנקוב במספר המדויק או הקרוב ביותר, תנצח.
- חושך – מחשיכים חדר אחר בסניף לגמרי. בתוך החדר החשוך מכניסים מספר כדורים. על כדור אחד מדביקים מדבקה והוא הכדור "הנבחר". בכל פעם יכנסו לחדר שני נציגים, אחד מכל קבוצה, לחדר ויצטרכו בתוך 15 שניות להוציא מהחדר כדור. החניך אשר יוציא את הכדור "הנבחר" יזכה את הקבוצה שלו בנקודה.
- מספר החניכים אשר יכנסו לחדר תלוי במספר החניכים בקבוצה. אם הקבוצה גדולה מדי ניתן להנחות את הקבוצות לבחור עד 10 נציגים מכל קבוצה אשר יכנסו לחדר.
- ערוב ודבר – המדריך יכין מספר פתקים מראש שכתובים בהם שמות של חיות(לדוגמא: כלב, סוס, דג, תנין, פרפר, אריה וכד'). כל פעם, כל קבוצה תישלח נציג מטעמה, אשר מבלי להסתכל יבחר באחד הפתקים ויצטרך להעביר בפנטומימה את החיה הכתובה בפתק לקבוצה שלו, הקבוצה תצטרך להבין באיזו חיה מדובר תוך דקה אחת. כל חניך שיצלח את המשימה יזכה את הקבוצה שלו בנקודה.

סיום:

המדריך יכריז על הקבוצה המנצחת, ויחלק צ'ופרים לכולם (רעיון לצ'ופר בנספחים).

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

נוספים-

• קטע קריאה :

בעקבות הרעב שהיה בארץ כנען, היגרו בני ישראל מארץ כנען לארץ מצרים, והתיישבו באזור ארץ גושן. לאחר מספר שנים קם שליט חדש במצרים, הוא רואה בהם איום מדיני פוטנציאלי, ומחליט כצעד מונע לשעבד אותם בעבודת פרך. בנוסף הוא קובע שכל בן זכר שייולד לבני ישראל – ייהרג. כאשר מלך מצרים מת, בני ישראל מנצלים את ההפוגה על מנת לזעוק אל אלוהים. אלוהים שומע לתפילתם, זוכר את בריתו עם האבות, ומחליט להוציא את בני ישראל ממצרים.

אלוהים פונה אל משה, ושולח אותו לפנות אל פרעה מלך מצרים בדרישה לשחרר את בני ישראל. עם זאת, אלוהים מודיע מראש למשה שהוא יקשיח את ליבו של פרעה, ופרעה יסכים לדרישה רק לאחר שמצרים תספוג מכות רבות. מטרת המכות היא להראות לכל את שליטתו המוחלטת של אלוהים בעולם.

משה, יחד עם אהרון אחיו, פונה אל פרעה בשם אלוהים בדרישה מינימלית לאפשר לבני ישראל לצאת למדבר לכמה ימים על מנת להקריב שם קורבנות לאלוהים. כאשר פרעה מסרב לדרישה, אלוהים מנחה את משה ואהרון להביא מכה אחר מכה על מצרים, ואילו פרעה ממשיך לעמוד בסירובו פעם אחר פעם. (מתוך אתר ויקיפדיה)

עשר המכות הן: דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חושך ובכורות.

• טריוויה בנושא כינים:

- 1) קיים ספר שקוראים לו "הכינה נחמה" (נכון)
- 2) הכינה היא ממשפחת החרקים (נכון)
- 3) לכינים יש כנפיים (לא נכון)
- 4) האם הכינים מתקיימים משתית מים (לא נכון)
- 5) בעיר חולון יש גינה הנקראת "הכינה נחמה" (נכון)
- 6) הכינה הנקבה מטילה רק ביציה אחת בלבד בכל יום (לא נכון)
- 7) ניתן למצוא בממוצע עד 10 כינים בראשו של מי שנדבק (נכון)
- 8) יהודית רביץ היא מחברת הספר "הכינה נחמה" (לא נכון)
- 9) לרוב הכינים יהיו בצבע כחול (לא נכון)
- 10) הכינה גדלה במשך עשרה ימים ומגיעה לגודל סופי של 3 – 4 מ"מ (נכון)

- רעיון לצ'ופר : חתוך דף נייר למספר ריבועים, בכל ריבוע לעשות שורות המורכבות ממספר פסים קטנים, כך שהדף יראה כמו מצה, ולכתוב להם "הייתם 10!"; "

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעולה בנושא חג הפסח

גיל: שכבת הביניים (כיתות ז' – ט')

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים וחוץ.

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: #לוח מחיק #טוש מחיק # דפים חלקי 4A #עטים #חפצים למשימת היצירתיות, לשיקולו של המדריך (לדוגמה: איפור, כובעים, כדור, גיטרה וכו') #2 הדפסים של חידון הפסח (ראה נספח) #פלייר טיול פסח # בריסטולים #טושים.

פתיחה:

סיפור יציאת מצרים – על כל חניך בתורו לספר את סיפור היציאה מבלי להשתמש במילים "כאילו", "ו...", "כן", "לא". חניך אשר יאמר את המילים האמורות, יחדל מלספר ויפסל. למקרה שהחניכים לא בטוחים כי הם מכירים טוב את הסיפור, ראה נספח של סיפור יציאת מצרים. 0

גופ:

- **כעת מחלקים את הקבוצה לשתי קבוצות:** מסבירים לחניכים כי כעת יתחרו בסגנון חג הפסח. תחילה עליהם להתאים את הקבוצה לחג הפסח, עליהם לבחור שם לקבוצה וסמל לקבוצה אשר יהיו קשורים לחג הפסח. לאחר מכן כל קבוצה תציג את שם הקבוצה וסמל הקבוצה ותנמק מדוע בחרה דווקא בהם. הקבוצות יעברו מספר משימות, כל ניצחון במשימה יזכה את הקבוצה בנקודה. הקבוצה אשר תצבור כמה שיותר נקודות תוכרז כקבוצה המנצחת.
- משימת הפירמידות – 1) על כל קבוצה ליצור פירמידה אנושית, הקבוצה אשר תסדר כך ראשונה ותישאר יציבה מספר שניות, תנצח במשימה.
2) על כל קבוצה ליצור פירמידה מחפצים אשר הם נושאים (כגון: חולצת תנועה, נעליים, גרביים וכו') הקבוצה אשר תיצור פירמידה כזו ראשונה תוגדר כמנצחת.
3) כל קבוצה תקבל דף ועט, על הקבוצות לכתוב כמה שיותר מילים היוצאות מהמילה "פירמידה" (כגון: פרה, דר, דיר, מר וכו') הקבוצה אשר תכתוב יותר מילים בזמן אשר הקציב המדריך, תוכרז כמנצחת במשימה.
- משימת היצירתיות – במשימה זו יש לדאוג ל"חבר שופטים" שיורכב ממספר מדריכים אובייקטיבים. תחילה המדריך ינגן את השיר "אחד מי יודע" הקבוצה תקשיב לו, ולאחר שכולם שמעו או הכירו את השיר המדריך יסביר את המשימה. השיר "אחד מי יודע" נגמר במספר 13. על כל קבוצה לחשוב כיצד הם יכולים להמשיך את השיר עד המספר 18. כלומר עליהם להמציא עוד חמישה בתים לשיר. עליהם לעשות זאת בדרך מקורית ובסוף להציג בפני הקבוצה השנייה וחבר השופטים את המשך השיר. אפשר לקשר את המספר לדברים שקשורים לסניף, טלוויזיה, לקבוצה או כל דבר שעולה בראשם. (לדוגמה: 15 מי יודע? 15 אני יודע, 15 המספר של יוסי בניון)
לחבר השופטים יש עד 6 נק' לחלק לכל קבוצה במשימה זו, על פי הקריטריונים הבאים:
שיתוף פעולה בעת ההכנה, יצירתיות ומקוריות, וההשקעה בהצגה עצמה.
יש להעניק לכל קבוצה מספר פריטים לשיקולו של המדריך, אשר יעזרו להם בזמן ההצגה (כגון: אל בד, איפור, כיסא, גיטרה וכו')

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

- חידון חג הפסח – תחילה המדריך יבקש כי כל החניכים ירכזו את מכשירי הסלולר בקופסה אחת, מאחר ובמשימה זו השימוש בהם אסור. כל קבוצה תקבל דף חידות (ראה נספח). על כל קבוצה למלא תשובות לכל השאלות אשר כתובות בדף. בשאלות שלא ידעו את תשובתן יוכלו להסתובב חוץ ולשאול את העוברים ושבים. הקבוצה שתגיע ראשונה כאשר כל השאלות שלה נענו נכונה, תזכה במשימה. (בנספחים יש גם דף תשובות למדריך)
- להצטלם עם פלייר הטיול! – כל החניכים יקבלו בחזרה את מכשירי הסלולר שלהם לצורך המשימה הבאה. כל קבוצה צריכה להכין שלט שכתוב בו "גם אני אהיה במסע פסח של הנוער הלאומי!". לאחר שכל קבוצה תכין את השלט שלה, תצא לרחוב ותצטלם עם השלט ועם פלייר הטיול עם האנשים הבאים:
 - # תמונה עם נער בן גילכם
 - #תמונה עם נערה בת גילכם
 - #תמונה עם בן אדם שהולך עם כלב
 - #תמונה עם מוכר בחנות כלשהי
 - #תמונה עם בן אדם מבוגרהקבוצה אשר תסיים להצטלם עם כל האנשים כפי שהמדריך הנחה אותם, תחזור לסניף, ותראה למדריך. הקבוצה הראשונה אשר תסיים את המשימה תנצח.

סיום:

המדריך יכריז על הקבוצה המנצחת, ולסיום המדריך יערוך סבב, בו כל חניך בתורו, במידה וירצה, ישתף מה הוא יודע על חג הפסח וכיצד הוא חוגג את החג עם משפחתו, האם יש להם מנהגים מיוחדים?

נספחים-

סיפור יציאת מצרים בקצרה (מתוך אתר האינטרנט של בית חב"ד)

יעקב אבינו וילדיו יורדים למצרים כדי להיות קרובים ליוסף; יוסף היה משנה לפרעה מלך מצרים, ובחכמתו ושנינותו הציל את העם המצרי ואת העמים השכנים ממוות ברעב. יעקב ובניו מתיישבים בארץ גושן, גדלו ושגשגו.

כל עוד יעקב ובניו היו בחיים, בני ישראל זכו לכבוד והערכה, אך לאחר פטירתם "ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף". חלק מהפרשנים טוענים שפירוש הפסוק הוא: שהמלך עשה עצמו כאילו הוא לא מכיר את יוסף. "ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו. הבה נתחכמה לו פן [\(שמות א', ח-י\)](#) "ירבה

השעבוד

המצרים החליטו שהפתרון הטוב ביותר ל"בעיה היהודית" יהיה שעבוד. היהודים נאלצו לעבוד עבודת פרך, לבנות ערים ובתי אוצר לפרעה, אך בכל זאת המשיכו להתרבות, ולפרעה היה נראה שהם מתרבים בקצב מפיחיד. כדי לעצור זאת, מזמן פרעה אליו את המיילדות העבריות, שפרה ופועה, ומצווה עליהן להרוג כל תינוק זכר שנולד. בכך הוא בטוח שישים קץ להתפשטותו של הגזע היהודי. כאשר המיילדות מזלזלות בהוראתו, הוא מצווה עליהן להשליך ליאור כל זכר שנולד. האסטרוולוגים של פרעה חוזים בכוכבים שמושיען של ישראל ימות במים, ולכן פרעה האמין שאם הוא ישליך למים כל תינוק זכר, הוא יבטיח כי מנהיג יהודי פוטנציאלי לעולם לא ישרוד.

לידתו של משה

יוכבד, אשתו של עמרם משבט לוי, יולדת בן. התינוק נולד בחודש השישי ולפיכך היא יכולה להחביאו למשך שלושה חודשים. כשחודשים אלו חולפים, היא בונה תיבה קטנה מזופתת (חסינה למים) ושמה את התינוק בתיבה, על גדות היאור. אחותו של התינוק, מרים, מסתתרת מאחורי שיח על מנת להשגיח על הילד.

בת פרעה מגיעה להתרחץ בנהר ורואה את התיבה. כאשר היא פותחת אותה היא רואה תינוק בוכה. היא מבינה שזהו תינוק יהודי ורחמיה נכמרים. היא מחליטה לקחת את התינוק לביתה, קוראת לו . "משה" "כי מן המים משיתיהו

מרים ניגשת לנסיכה ומציעה למצוא מינקת לתינוק. כאשר בת פרעה מקבלת את הצעתה, מרים מביאה את יוכבד, אמו של משה, ובת פרעה שוכרת אותה על מנת להניק את התינוק ולטפל בו. כאשר משה גדל ומתבגר, הוא מוחזר לארמון, שם מגדלת אותו בת פרעה כאילו היה בנה.

משה מתמנה למנהיג

משה עוזב את הארמון כאיש צעיר ומגלה שבני עמו סובלים. הוא רואה איש מצרי מכה איש עברי והורג את המצרי. ביום המחרת הוא רואה שני יהודים נלחמים זה בזה. כאשר הוא מוכיח אותם

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

"רשע! למה תכה רעך?" הם מלשינים עליו לשלטונות, ומשה נאלץ לברוח למדיין. שם הוא מושיע את בנות יתרו, מתחתן עם אחת מהן, ציפורה, והופך לרועה צאנו של חמיו

בינתיים, מצבם של בני ישראל במצרים נעשה גרוע מיום ליום "ותעל שוועתם אל האלהים מן העבודה

בעת שרעה משה את צאן יתרו, הוא נתקל בסנה הבוער שבו מתגלה אליו השם ומורה לו ללכת אל פרעה ולדרוש ממנו: "שלח את עמי ויעבדוני". משה מציין כי הוא "ערל שפתיים" – מגמגם, וה' ממנה את אהרן אחיו לדוברו. במצרים, משה ואהרן אוספים את זקני העם כדי לספר להם שהגיע זמן הגאולה. העם מאמין להם; פרעה, לעומת זאת, מסרב לשחרר אותם ואף מגביר את סבלם של ישראל. הוא מגדיל את העול על עבדיו היהודים ומצווה על מנהלי העבודה להפסיק לספק להם תבן לעשיית הלבנים. עתה עליהם גם ללכת לאסוף תבן בעצמם ולהספיק להפיק את אותה כמות לבנים משה אינו יכול עוד לסבול את כאבם של בני עמו. הוא פונה לקב"ה ואומר: "מדוע הרעות לעם הזה?" השם מבטיח שהגאולה קרובה "עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו

לאחר מכן מתגלה ה' אל משה. כשהוא משתמש בארבע לשונות של גאולה הוא מבטיח להוציא את בני ישראל ממצרים, לשחרר אותם מעבדותם, לגאול אותם, ולקחת אותם לו לעם הנבחר בהר סיני. לאחר מכן הוא יביא אותם אל הארץ המובטחת, אותה הבטיח לאבותינו למורשת עולם

עשר המכות

משה ואהרן חוזרים ובאים בפני פרעה כשהם דורשים ממנו בשם השם "שלח את עמי ויעבדוני במדבר". פרעה חוזר ומסרב. מקלו של אהרן הופך לנחש ובולע את מטות הקסמים של חרטומי מצרים.

פרעה עדיין מסרב לתת ליהודים ללכת. משה מזהיר אותו שה' ישמיד את מצרים. לבו של פרעה ממשיך להיות אטום. ה' מתחיל לשלוח סדרת מכות על המצרים. כשהוא מתייסר בכל מכה, מבטיח פרעה לשחרר את בני ישראל, אך מיד ברגע שהמכה מסתיימת הוא מתכחש להבטחתו

המכות היו:

- 1) **דם** אהרון מכה ביאור והמים הופכים לדם;
- 2) **צפרדע** נחילי צפרדעים מציפים את מצרים;
- 3) **כינים** ראשי המצרים מתמלאים כינים ושרצים. פרעה עדיין מתעקש;
- 4) **ערוב** המוני חיות פרא פולשות אל הערים;
- 5) **דבר** מגיפה קטלנית הורגת את כל חיות הבית;
- 6) **שחין** שלפוחיות מכאיבות מייסרות את המצרים;

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

7) **ברד** ברד מעורב באש יורד מן השמים ומחריב את כל היבול. עדיין "ויחזק לב פרעה ולא שילח 7) ".את בני ישראל כאשר דיבר ה' ביד משה

המצרים כבר סבלו יותר מדי. הם מתחננים לפרעה לשחרר את היהודים. כאשר משה בא אל פרעה ומזהיר אותו מפני המכה השמינית, פרעה אומר: רצונכם לעבוד את ה'? אתן רק לגברים ללכת ואילו הנשים והילדים ישארו במצרים. משה אומר: לא, כולנו צריכים ללכת, הגברים, הנשים והילדים, הצאן והבקר "בנעריו ובזקניו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג ה' לנו". פרעה מסרב שוב, ואז מגיעות המכות השמינית והתשיעית

8) **ארבה** נחילי ארבה משחיתים את כל היבול ואת כל הצמחיה

9) **חושך** חשיכה עבה וממשית עוטפת את כל ארץ מצרים

ה' מצווה על בני ישראל להביא קרבן פסח לה': יש לשחוט גדי או כבש ולהזות את דמו על המזוזות ומשקופי הדלתות בכל בית של בני ישראל, כדי שה' יפסח מעל בתים אלה כאשר הוא בא להרוג את בכורי מצרים. הבשר הצלוי של הקרבן צריך להיאכל באותו לילה יחד עם מצה ומרור (חזרת)

ואז מביא השם את המכה העשירית על מצרים

10) בחצות הלילה, אור לט"ו בניסן באותה שנה, מומתים כל בכורי מצרים

יציאת מצרים

מותם של בכורי מצרים שובר סוף-סוף את התנגדותו של פרעה, ולא רק שהוא מסכים אלא ממש מגרש את בני ישראל מארצו. אז הם עוזבים במהירות, לבצק שהכינו לדרך אין זמן לתפוח, וכל המזון שהם לוקחים עימם הוא ללא שאור. לפני שהם עוזבים הם שואלים מהמצרים זהב, כסף ופריטי לבוש

בני ישראל מצווים לחגוג בכל שנה את היום בו יצאו ממצרים, על-ידי הסרת כל חמץ ושאר מבתייהם ורכושם במשך שבעה ימים, אכילת מצה, וסיפור נס יציאת מצרים לבניהם ולבנותיהם

זמן קצר לאחר שפרעה הרשה לבני ישראל לעזוב את מצרים, הוא רודף אחריהם כדי להכריחם לחזור. העברים מוצאים עצמם לכודים בין צבאותיו של פרעה לבין הים הגדול. ה' אומר למשה להרים את מקלו מעל המים; הים נבקע לשניים ומאפשר לבני ישראל לעבור בתוכו בבטחה ולאחר מכן נסגר מעל המצרים הרודפים אותם. משה, בני ישראל, מרים הנביאה ונשי ישראל, שרים שיר הלל ותודה לה.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

חידון חג הפסח:

- 1) מנו שלושה שמות נוספים לחג הפסח?
- 2) מתי חל חג הפסח?
- 3) מה מספר 12 בשיר "אחד מי יודע" אומר?
- 4) בשיר "חג גדיא" מה פירוש המילים "שונרא" ו- "תורא"?
- 5) מה פירוש המילים "קמחא דפסחא"?
- 6) בן כמה היה משה כששמו אותו בתיבה?
- 7) מתי אומרים את תפילת טל?
- 8) כנגד ארבעה בנים דיברה התורה, מי הם?
- 9) מילה נרדפת לכרפס?
- 10) כמה חורים יש במצה סטנדרטית רגילה?
- 11) מה הוא כינוי של האפיקומן בהגדה?
- 12) מהי המגילה אשר נקראת בחג הפסח?
- 13) מה פירוש המשפט "כל דכפין"?
- 14) מיהו ששתה את המים בשיר "חג גדיא"?
- 15) מה המאכלים אשר מונחים על קערת הסדר?

תשובות:

- 1) חג המצות, חג האביב, חג החירות
- 2) ט"ו בניסן
- 3) שבטיא – 12 השבטים
- 4) חתול ושור
- 5) הפירוש בארמית זה קמח לפסח, כלומר קמח להכנת מצות
- 6) 3 חודשים
- 7) ביום טוב ראשון של פסח
- 8) חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול
- 9) סלרי
- 10) כ - 800
- 11) צפון
- 12) שיר השירים
- 13) כל מי שרעב
- 14) תורא
- 15) מרור, חרוסת, כרפס, זרוע וביצה

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעולה בנושא חג הפסח

גיל: השכבה הבוגרת

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים (חדר).

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: *פלקט ליצירת הסרגל * כרטיסיות * טקסטים מודפסים

פתיחה:

המדריך יערוך סבב קצר בו כל אחד יספר מה הקשר שלו לחג הפסח, לאיזה שם של החג הוא יותר מתחבר ומדוע?

גוף:

- חג החירות, דיון - "ההגדה של פסח, כמו כל טקסט העומד במרכזו של טכס רוחני, צריכה להיות דבר חי. ודבר חי משמעו שהוא רלוונטי לחוויית החיים של בני הדור. לכן אמרו חכמים בהגדה עצמה כי בכל דור ודור חייב לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, אבל זה לא רק 'כאילו', זה ממש. לכל אחת תואחד מאתנו יש את המצרים שלו, או שלה. בתוך כל אחד מאתנו שוכן לו פרעה קטן, שמתעקש לא להניח לנו להיות מי שאנחנו באמת, ובכל אחת אחד מאתנו יש נקודה פנימית של חירות, שלא מוותרת, ומבקשת לה גאולה"

כעת המדריך יערוך דיון וישאל את השאלות הבאות:

- (1) מהו המצרים של כל אחד? (כבלי החירות, מה משעבד אותי?)
 - (2) מיהו פרעה? מה מפריע לי להיות חופשי?
 - (3) מהי חירות? תמונת החירות?
- מה היא חירות? מי הוא אדם חופשי? –על המדריך לעלות שאלות אלו אל מול החניכים ולפתח דיון קצר.
 - סרגל העבדות מ1 עד 10 (1- חופשי, 10 עבד) נותנים לכל חניך, או שניים, כרטיס של דמות, והוא צריך למקם את הדמות על הסרגל, במקום שהכי מייצג לדעתו את הדמות- האם היא משועבדת או חופשיה
כרטיסי דמויות: אסיר, עקרת בית, בחור ישיבה, מחנך, סופר, מנקה, פרסומאי, דוגמנית, שומר, פרופסור לספרות, פרופסור למתמטיקה, מתכנת, סטודנט, תלמיד יסודי, תלמיד תיכון, מדריך טיולים, מזכירה, פוליטיקאי, מכונאי, מתנדב.
 - מקריאים את דבריו של נתן שירנסקי (ראה נספח) שואלים מה הם חושבים על הטקסט? וחוזרים לסרגל העבדות, שואלים את החניכים אם מישהו מעוניין לשנות את מיקומה של הדמות שלו בסרגל? האם קטע הטקסט הזה גרם לכם לחשוב על הדברים אחרת? מסבירים שהשאלה היא ממה הדברים נובעים, כמו נתן שרנסקי, שלא הרגיש אסיר, כי האמין במה שעשה.

סיום:

לסיום מחלקים את הטקסט שכתב יאיר לפיד בנושא חג הפסח, מבקשים מאחד החניכים שיקריא את הטקסט ועורכים דיון קצר בנושא

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

נספחים-

טקסט של שרנסקי:

אתה אדוני השופט חושב שהנך חופשי! אתה חושב כך כיוון שלאחר שייגמר המשפט תלך לביתך ואילו אני אהיה המשועבד, כיוון שאלך לכלא לזמן רב.

אך דע לך שמבין שנינו, אני הוא בן החורין האמיתי! אמנם גופי יהיה משועבד, אבל רוחי, היא תישאר חופשית, כיוון שארגיש שלא נכנעתי לגזרותיכם ונשארתי נאמן לאמונתי. אך לך השופט קבעו מראש מה לומר! גופך אמנם משוחרר, אבל אינך חופשי להכריע לפי אמונתך. רוחך משועבדת וזה חמור פי כמה.

הטקסט של יאיר לפיד:

חג החירות" הרהורים על הפסח
יאיר לפיד(פורסם ב"סופשבוע" אפריל 2000)

אני דווקא אוהב את פסח. לא בגלל האוכל, בגלל הקונספט. זה חג דרום אמריקאי כזה. ציה גווארה התנ"כי לוקח את חבורת המדוכאים שלו ומקים את מחתרת המדבר. בדרך, כמו בכל אגדה לטינית, או שקורים להם ניסים או שהם רבים ביניהם, אבל בסופו של דבר מדובר בסיפורו של איש אחד. ב-5000 השנים הבאות הוא יגיד ויעלם מתוך אבק ההיסטוריה בשורה של שמות. פעם הוא עיתונאי הונגרי שמחליט שהיהודים הם עם, פעם אחרת הוא אנגלי שמן עם סיגר שמחליט להילחם ברשעות הנאצית, כשבצבץ באמריקה הוא היה איש גבוה עם זקן מרובע שהחליט להילחם נגד העבדות, בגרסה היהודית שלו הוא נסיך זולו שחור שהיה קרוי משום מה על שם אדמירל אנגלי. ההסוואות גלולות להטעות, אבל כשאתה מנקה את הפרטים נשאר אותו האדם. כל העולם אמר אי, והוא הצליח לקחת צעד אחורה ולשאול את עצמו אם זה באמת מוכרח להיות ככה.

הצדק תמיד נראה הגיוני כשאתה מסתכל עליו אמורה. המוכמה היא לראות אותו בזמן אמת. להתנקות מכל ההנחות המוקדמות, מכל מה שאומרים לך האנשים הבאמת חכמים שמסביב, מכל מה שמכנה את עצמו "צדק".

מהי חירות? אין דת בעולם שלא התעסקה בזה, אין פילוסוף שלא התבלבל. בודהה אמר שהחירות נמצאת במקום שבו אנחנו משתחררים מן השכל ומגיעים למקום שנמצא מעליו. היהדות מיקמה את החירות בתוך האמונה המוחלטת, נטולת הספקות. הנצרות מניחה שהטריק הוא בכפרת עוונות, בשחרור מן החטא. הכל נכון כמובן, והכל גם שטויות גמורות. אין דבר כזה חופש מוחלט. אם אתה אוהב אתה לא חופשי. אם אתה רוצה לאכול אתה לא חופשי. אם אתה מחפש כל הזמן את החופש, החיפוש הוא בית הכלא שלך.

אחד החלקים היותר פיקחיים בהגדה הוא ההתעסקות שלהם בגעגועים אל הכלא. "תחזיר אותנו" הם צווחים אל משה, "היה לנו סבבה שם". רוב האנשים בתיאוריה רוצים חירות. אם הם לא

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

מוכרחים, הם לא מודים בפני עצמם שיש משהו חמים ומחבק בכפייה.
שלוש שנים כל מה שרציתי היה להשתחרר כבר מהצבא. בחודש האחרון הייתי בפאניקה מוחלטת
מהשחרור. החופש נראה לי כמו וואקום: מצד אחד ריק לגמרי, מצד שני נחנקים בתוכו. אנחנו רוצים
שההורים יעזבו אותנו במנוחה וממשיכים ללכת בכל יום שישי, שונאים את הבוס ונלחמים על תשומת
ליבו, שונאים מחויבות ומולידים ילדים. את רוב המכשולים בדרך אל החופש אנחנו שמים בעצמנו.
אחר כך מאשימים אחרים.